

Geofizički odsjek

Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Horvatovac 95, 10000 Zagreb

Tel. (01) 4605-900, fax: (01) 4680-331

Zagreb, 7.10.2010.

O B A V I J E S T

Dana **13.10.2010.** u **13¹⁵** održat će se u okviru seminara i kolokvija na Geofizičkom odsjeku PMF-a sljedeće izlaganje:

**prof. dr. sc. Mirko Orlić¹, doc. dr. sc. Danijel Belušić¹,
dr. sc. Ivica Janeković² i dr. sc. Miroslava Pasarić¹**

(¹Geofizički zavod „Andrija Mohorovičić“, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

²Zavod za istraživanje mora i okoliša, Institut „Ruđer Bošković“, Zagreb):

Zašto je, zapravo, Vela Luka bila poplavljena 21. lipnja 1978. godine?

SAŽETAK: Dana 21. lipnja 1978. godine Velu Luku na otoku Korčuli pogodila je velika poplava: more je nadiralo i povlačilo se, a raspon oscilacija morske razine dosegao je 6 metara. Pojava nije bila ograničena samo na Velu Luku: znatne, iako ne tako velike oscilacije zahvatile su brojna mjesta duž hrvatske obale srednjeg Jadrana, a nekoliko sati kasnije i na talijanskoj strani. Svjedoci smo da se u Jadranu sve češće događa da more poplavi rivu ili dio obale. Ipak, događaj iz 1978. godine ostaje jedinstven u 20. stoljeću po svome intenzitetu, a time i po prouzročenoj šteti i po interesu koji je izazvao u javnosti i među znanstvenicima.

Brzo nakon te pojave bile su objavljene četiri različite hipoteze o njenu uzroku. Dvije su od njih pojavu dovele u vezu s procesima u Zemljinoj unutrašnjosti, dakle ustvrdile su da je u pitanju tsunami, a dvije su je povezale s procesima u atmosferi. Sve su spomenute hipoteze bile deskriptivne: modeli i računala raspoloživi prije trideset godina nisu omogućavali da se na egzaktn, dinamički način povežu uzrok i posljedica.

U predavanju će biti prikazano kako je nedavno, uz pomoć suvremene analize svih raspoloživih podataka te uz upotrebu meteoroloških i oceanografskih modela koji su razvijeni tijekom zadnjih desetljeća, potvrđena ona izvorna hipoteza koja je izuzetne oscilacije morske razine povezala s tzv. mezoskalnim atmosferskim poremećajem. Pokazano je da je relativno slabo izražen atmosferski poremećaj bio u stanju uzrokovati tako velike oscilacije morske razine u Zaljevu Vela Luka zbog razvoja četiriju faza pojave u moru: (1) rezonantno povezivanje putujućeg atmosferskog poremećaja s dugim valovima na otvorenom moru, (2) pojačavanje valova zbog ulaska u zaljev ljevkastog oblika, (3) refleksija valova u dnu zaljeva te (4) rezonantno pojačavanje valova u zaljevu. Raspršenje valova u Jadranu i njihova refleksija od hrvatske obale doveli su do povratka valova prema talijanskoj strani i do naknadnih znatnih oscilacija morske razine uz tu obalu.

Pozivaju se studenti, apsolventi i svi zainteresirani da prisustvuju predavanju, koje će se održati u predavaoni br. 2 Geofizičkog odsjeka PMF-a, Horvatovac 95, Zagreb. Studentima 2. godine diplomskog sveučilišnog studija fizika - geofizika je prisustvovanje predavanjima u sklopu Geofizičkog seminara obavezno. Dodatno naglašavam kako je od ove akademske godine, a zbog učestalih molbi, početak predavanja u sklopu Geofizičkog seminara pomaknut za 15 minuta te tako ubuduće predavanja počinju u **13¹⁵**.